KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS (EU) 2015/1120,

annettu 8 päivänä heinäkuuta 2015,

vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankintamenettelyjen yhteensovittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/17/EY jättämisestä soveltamatta öljyn ja kaasun etsintään Kreikassa

(tiedoksiannettu numerolla C(2015) 4512)

(Ainoastaan kreikankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankintamenettelyjen yhteensovittamisesta 31 päivänä maaliskuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/17/EY ([1]) ja erityisesti sen 30 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon yrityksen Hellenic Petroleum SA sähköpostitse 2 päivänä helmikuuta 2015 esittämän pyynnön,

sekä katsoo seuraavaa:

I TAUSTATIEDOT

(1) Hellenic Petroleum SA, jäljempänä 'hakija', toimitti 2 päivänä helmikuuta 2015 komissiolle sähköpostitse Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/25/EU ([2]) 35 artiklan 1 kohdan mukaisen pyynnön. Kyseisessä pyynnössä komissiota pyydettiin vahvistamaan, että direktiivin 2004/17/EY säännöksiä ja kyseisellä direktiivillä säädettyjä hankintamenettelyjä ei sovelleta öljyn ja kaasun etsintään Kreikassa.

(2) Sama hakija toimitti 23 päivänä joulukuuta 2014 komissiolle direktiivin 2014/25/EU 35 artiklan 1 kohdan mukaisen pyynnön, joka koski öljyn ja kaasun etsintää sekä öljyn tuotantoa ja kaasun tuotantoa Kreikassa. Komissio vastasi 8 päivänä tammikuuta 2015 ja ilmoitti, että pyyntö oli epätäydellinen ja että direktiivin 2014/25/EU liitteessä IV olevan 1 kohdan säännösten mukaisesti määräaika asianomaisen täytäntöönpanopäätöksen antamiselle alkaa sen päivän jälkeisenä ensimmäisenä työpäivänä, jona täydelliset tiedot on vastaanotettu. Hakija toimitti täydellisen pyynnön 2 päivänä helmikuuta 2015. Kyseinen pyyntö ei kuitenkaan koskenut öljyn tuotantoa eikä kaasun tuotantoa, vaan ainoastaan öljyn ja kaasun etsintää.

(3) Komissio ilmoitti 5 päivänä maaliskuuta 2015 päivätyllä kirjeellä pyynnöstä Kreikalle direktiivin 2004/17/EY 30 artiklan 5 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti ja pyysi jäsenvaltiolta lisätietoja.

II OIKEUDELLINEN KEHYS

(4) Direktiiviä 2004/17/EY sovelletaan sen kumoamiseen asti öljyn ja kaasun etsintää koskevien hankintasopimusten tekemiseen, paitsi jos kyseiselle toiminnolle on myönnetty poikkeus mainitun direktiivin 30 artiklan nojalla. Poikkeuspyyntöihin sovelletaan kuitenkin direktiivin 2014/25/EU säännöksiä menettelyllisestä näkökulmasta, koska poikkeuksen myöntämistä koskevat aineelliset edellytykset pysyvät muuttumattomina.

([1]) EUVL L 134, 30.4.2004, s. 1.

([2]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/25/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 243).

(5) Direktiivin 2004/17/EY 30 artiklan mukaisesti hankintasopimuksiin, jotka tehdään jonkin kyseisen direktiivin 3–7 artiklassa tarkoitetun toiminnon suorittamiseksi, ei sovelleta kyseistä direktiiviä, jos toiminto siinä jäsenvaltiossa, jossa se toteutetaan, on suoraan avoin kilpailulle markkinoilla, joille pääsyä ei ole rajoitettu. Sitä, kohdistuuko johonkin toimintoon suoraa kilpailua, arvioidaan puolueettomin perustein ottaen huomioon kyseisen alan erityispiirteet. Tietyille markkinoille pääsyä ei pidetä rajoitettuna, jos kyseinen jäsenvaltio on pannut täytäntöön direktiivin 2004/17/EY liitteessä XI mainitun asianomaisten markkinoiden avaamiseen liittyvän unionin lainsäädännön säännökset ja soveltanut niitä. Mainitussa liitteessä XI olevan G kohdan mukaisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 94/22/EY ([1]) muodostaa öljyn tai kaasun etsintään ja tuotantoon liittyvien markkinoiden avaamista koskevan asianomaisen unionin lainsäädännön.

(6) Kreikka on saattanut direktiivin 94/22/EY säännökset osaksi kansallista lainsäädäntöä ([2]) ja soveltanut niitä. Näin ollen pääsyä öljyn tai kaasun etsintään ja tuotantoon liittyville markkinoille ei pidetä rajoitettuna direktiivin 2004/17/EY 30 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti.

(7) Jotta voidaan arvioida, kohdistuuko asianomaisiin toimintoihin suoraa kilpailua tässä päätöksessä tarkoitetuilla markkinoilla, on otettava huomioon tärkeimpien toimijoiden markkinaosuus ja kyseisten markkinoiden keskittymistaso.

(8) Tämä päätös ei rajoita kilpailusääntöjen soveltamista.

III **ARVIOINTI**

(9) Hakija on kreikkalainen julkinen yritys, joka toimii öljy- ja kaasumarkkinoilla.

(10) Pyyntö koskee vain öljyn ja kaasun etsintää. Hakija on saanut yhdessä yritysten Edison International SpA ja Petroceltic Resources plc (joiden kanssa se muodostaa konsortion, jossa kunkin yrityksen osuus on 33,3 %) Kreikan valtiolta hyödyntämisluvan Patraksen lahden länsiosan merenalaiseen kenttään. Tässä konsortiossa hakija on hankkeen toteuttaja ja vastaa etsinnästä, arvioinnista, kehittämisestä, tuotannosta ja käytöstä poistamisesta. Hakija vastaa kaikista hankinnoista, jotka ovat tarpeen etsintä- ja tuotantotoimintojen kehittämistä varten.

(11) Kreikka on hiljakkoin järjestänyt kahden lisensointikierroksen puitteissa useita avoimia menettelyjä, joihin kaikki asiaa koskevien EU-sääntöjen mukaiset vakiokriteerit täyttävät yritykset ovat voineet osallistua. Edellä mainitun konsortion lisäksi ensimmäisellä lisensointikierroksella on myönnetty etsintälisenssit yritykselle Energean Oil and Gas – Energeiaki Aigaiou Anonimi Etaireia Erevnas kai Paragogis Ydrogonanthrakon ja yritykselle Petra Petroleum (suhteessa 80 % – 20 %) Ioanninan lohkoa varten sekä yritykselle Energean Oil and Gas – Energeiaki Aigaiou Anonimi Etaireia Erevnas kai Paragogis Ydrogonanthrakon ja yritykselle Trajan Oil & Gas Limited (suhteessa 60 % – 40 %) Katakolonin lohkoa varten. Toinen lisensointikierros julkistettiin marraskuussa 2014, ja kaikkia asiasta kiinnostuneita kehotettiin osallistumaan etsintä- ja hyödyntämislisenssien myöntämismenettelyyn, joka koskee 20:tä offshore-lohkoa Länsi-Kreikassa.

(12) Komission vakiintuneen käytännön ([3]) mukaan öljyn ja maakaasun etsinnän olisi katsottava muodostavan yhdet merkitykselliset tuotemarkkinat, koska alussa ei voida tietää, löydetäänkö öljyä vai maakaasua. Lisäksi tämän käytännön mukaan kyseisten markkinoiden olisi katsottava olevan maantieteellisesti maailmanlaajuiset. Koska mikään ei viittaa siihen, että markkinoiden maantieteellinen ala olisi tässä tapauksessa erilainen, se olisi pidettävä tässä päätöksessä samana.

(13) Öljyä ja kaasua etsivien toimijoiden markkinaosuudet voidaan määrittää kolmen muuttujan avulla: pääomamenot, todennetut varannot ja odotettu tuotanto.

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 94/22/EY, annettu 30 päivänä toukokuuta 1994, hiilivetyjen etsintään, hyödyntämiseen ja tuotantoon tarkoitettujen lupien antamisen ja käytön edellytyksistä (EYVL L 164, 30.6.1994, s. 3).
([2]) Laki 2289/1995 hiilivetyjen etsinnästä ja hyödyntämisestä sekä laki 4001/2011.
([3]) Ks. erityisesti 19 päivänä marraskuuta 2007 tehty, neuvoston asetukseen (EY) N:o 139/2004 perustuva komission päätös keskittymän julistamisesta yhteismarkkinoille soveltuvaksi (Asia M.4934 – KAZMUNAIGAZ/ROMPETROL (EUVL C 31, 5.2.2008, s. 2).

(14) Pääomamenojen käyttö öljyn- ja kaasunetsintämarkkinoilla toimivien toimijoiden markkinaosuuksien määrittämisessä on kuitenkin havaittu huonoksi menetelmäksi sen vuoksi, että investointitarpeet ovat kovin erilaisia eri maantieteellisillä alueilla. Mainittuja kahta muuta muuttujaa eli osuutta todennetuista varannoista ja odotetusta tuotannosta on sitä vastoin käytetty talouden toimijoiden markkinaosuuksien arvioinnissa tällä alalla ([1]).

(15) Todennetut öljy- ja maakaasuvarannot olivat saatavilla olevien tietojen ([2]) mukaan 31 päivänä joulukuuta 2013 koko maailmassa yhteensä 469,7 miljardia standardikuutiometriä öljyekvivalenttia (Sm([3]) öe). Kreikalla oli 31 päivän joulukuuta 2013 tietojen mukaan alle 0,03 prosentin osuus todennetuista öljyvaroista ja 0 prosentin osuus todennetuista maakaasuvaroista. Pyynnön mukaan alustavien arvioiden ja ennusteiden perusteella näyttää siltä, että lohkoilta, joille on jo myönnetty käyttöoikeus, voitaisiin mahdollisesti löytää 253–283 miljoonaa barrelia raakaöljyä. Vaikka nämä arviot vahvistettaisiin ja niistä tulisi todennettuja varantoja ([3]), Kreikan osuus maailmanmarkkinoista jäisi silti merkityksettömän pieneksi (alle 0,05 prosenttiin).

(16) Kreikassa nyt tai lähitulevaisuudessa toimivien yritysten yksittäiset osuudet ovat vielä tätäkin pienempiä. Hakija ei ole tuottanut öljyä tai maakaasua Kreikassa eikä missään muussa maassa viimeisten kolmen varainhoitovuoden aikana.

(17) Etsintämarkkinat eivät ole kovin keskittyneet. Markkinoille on valtion omistamien yhtiöiden lisäksi luonteenomaista kolmen ns. supersuuren kansainvälisen vertikaalisesti integroituneen yrityksen (BP, ExxonMobil ja Shell) sekä muutamien muiden suurten öljy-yhtiöiden läsnäolo. Edellä mainitut seikat ovat osoitus suorasta kilpailusta.

IV **PÄÄTELMÄ**

(18) Edellä 1–17 kohdassa esitettyjen seikkojen perusteella olisi katsottava, että ehto, joka koskee kilpailun kohdistumista suoraan johonkin toimintoon ja josta säädetään direktiivin 2004/17/EY 30 artiklan 1 kohdassa, täyttyy Kreikassa.

(19) Koska rajoittamatonta markkinoille pääsyä koskevan ehdon voidaan katsoa täyttyvän, direktiiviä 2004/17/EY ei pitäisi soveltaa hankintayksiköiden tekemiin hankintasopimuksiin, joiden tarkoituksena on mahdollistaa öljyn ja maakaasun etsintä Kreikassa, eikä myöskään suunnittelukilpailuihin, joita järjestetään tällaisen toiminnon suorittamiseksi kyseisellä maantieteellisellä alueella.

(20) Tämä päätös perustuu oikeudelliseen ja tosiasialliseen tilanteeseen tammikuusta 2015 toukokuuhun 2015, sellaisena kuin se käy ilmi hakijan lähettämistä tiedoista. Päätöstä voidaan tarkistaa, jos oikeudellinen tai tosiasiallinen tilanne muuttuu merkittävästi siten, etteivät direktiivin 2004/17/EY 30 artiklan 1 kohdan soveltamisen edellytykset enää täyty.

(21) Tässä päätöksessä säädetyt toimenpiteet ovat julkisia hankintoja käsittelevän neuvoa-antavan komitean lausunnon mukaiset,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Direktiiviä 2004/17/EY ei sovelleta hankintayksiköiden tekemiin hankintasopimuksiin, joiden tarkoituksena on mahdollistaa öljyn ja maakaasun etsintä Kreikassa.

([1]) Ks. erityisesti yrityskeskittymän julistamisesta yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltuvaksi 29 päivänä syyskuuta 1999 tehdyn komission päätöksen 2004/284/EY 25 ja 27 kohta (Asia N:o IV/M.1383 – Exxon/Mobil) (EUVL L 103, 7.4.2004, s. 1) ja myöhemmät päätökset, muun muassa neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 mukaisesti 3 päivänä toukokuuta 2007 tehty komission päätös keskittymän julistamisesta yhteismarkkinoille soveltuvaksi (Asia N:o COMP/M.4545 – STATOIL/HYDRO) (EUVL C 130, 12.6.2007, s. 8).

([2]) Ks. pyynnön 5.2.1 kohta ja siinä mainitut lähteet, erityisesti British Petroleum Statistical Review of World Energy, kesäkuu 2014.

([3]) 283 miljoonaa barrelia on noin 0,045 miljardia kuutiometriä raakaöljyä.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Helleenien tasavallalle.

Tehty Brysselissä 8 päivänä heinäkuuta 2015.

Komission puolesta
Elżbieta BIEŃKOWSKA
Komission jäsen